

שאלות לשינון וחזרה – פרק ה' ממסכת "ברכות"

משנה א'

- א. איך צריך לגשת לתפילה? מתוך "כובד ראש".
- ב. מה הפירוש "כובד ראש"? אימה והכנעה [רצינות ויראת שמים].
- ג. מה היו עושים "חסידים הראשונים"? ממתנים שעה אחת לפני התפילה ומתבוננים במחשבתם.
- ד. אם "דוד המלך" בא לבקר אותנו ונכנס באמצע תפילת שמונה עשרה לכיתה, ושואל מה שלומכם, מותר לענות לו או לא? לא, אסור לענות לדוד המלך באמצע שמונה עשרה.
- ה. אם נחש נמצא על הרגל באמצע שמונה עשרה, האם מותר להפסיק בדיבור? אסור להפסיק בדיבור.
- ו. אם בא מלך רשע, או יש נחש מסוכן או עקרב האם מותר להפסיק? חייב להפסיק, כי זה פיקוח נפש.

משנה ב'

- ז. מה הפי' "מזכירין גבורות גשמים"? מזכירים את השבח והגדולה של השי"ת המוריד גשם לארץ.
- ח. מה הפי' "ושואלין הגשמים"? מבקשים מהשי"ת שיתן לנו גשם.
- ט. מדוע מזכירים גשם ב"אתה גיבור"? כי ב"אתה גיבור" מזכירים תחיית המתים, וגם ירידת הגשם כתחיית המתים.
- י. מדוע מבקשים גשם ב"ברך עלינו"? כי ב"ברך עלינו" מבקשים על שנה מבורכת, ושם מתאים לבקש על גשם.

יא. היכן מזכירין "אתה חוננתנו" בתפילת שמונה עשרה? [3 דעות]

לפי תנא קמא: באמצע ברכת "אתה חונן".

לפי רבי עקיבא: אומרים ברכה נוספת של אתה חוננתנו אחרי "אתה קדוש".

לפי רבי אליעזר: אומרים "אתה חוננתנו" באמצע "מודים".

משנה ג'

י"ב. באר את המשנה:

"האומר על קן ציפור יגיעו רחמיך" – המבקש מהשי"ת שירחם עליו כמו שמרחם על היונה,

שקודם משלח אותה ואח"כ לוקח את הילדים.

"ועל טוב יזכר שמך" – על דברים טובים אני מודה לה'.

"מודים מודים" – שתי פעמים אומר "מודים אנחנו לך".

י"ג. מה עושים למי שכך מתפלל? משתיקין אותו.

י"ד. שליח ציבור שלא זוכר את המשך הברכה – מה עושים? מישהו אחר יעמוד לפני התיבה

במקומו.

ט"ו. המחליף את השליח ציבור, האם עליו לסרב בתחילה, או עליו לגשת מיד? עליו לגשת

מיד ולא לסרב.

ט"ז. מאיפה מתחיל מי שהחליף אותו? מתחילת הברכה שהוא טעה בה.

משנה ד'

י"ז. מדוע מי שהוא שליח הציבור לא יענה אמן אחר ברכת הכהנים? כי אם יענה "אמן" זה

יכול לבלבל אותו, [כי עד עכשיו רק הציבור ענה אמן].

י"ח. אם רק השליח ציבור הוא כהן מתי הוא לא נושא את כפיו? ומתי כן נושא את כפיו? אם

השליח ציבור יודע היטב את התפילה ובטוח שלא יתבלבל מזה, יכול לברך את העם, אבל

אם יש לו פחד שמא יתבלבל, לא יברך את העם.

משנה ה'

י"ט. מי שמתפלל וטעה סימן רע ש תפילתו לא התקבלה.

כ'. שליח ציבור שטעה סימן רע ל שולחיו [הציבור].

מפני ש שלוחו של אדם כמותו, [השליח, זה כאילו מי ששלח אותו עשה את מעשיו].

כ"א. האם רבי חנינא בן דוסא היה נביא, או היה לו סימן מי חי ומי מת? לא, הוא לא היה

נביא, רק סימן היה לו אם תפילתו שגורה בפיו או לא.